

2. Juledag

Tid og sted: Jerlev og Højen Kirker kl. 9.00 og 10.30,
onsdag d. 26/12 2018

Skriftlæsninger

Jer 1,17-19

ApG 6,8-14; 7,54-60

Matt 23,34-39

Salmevalg

Den yndigste rose er funden, 122

Julebuddet til dem, der bygge, 129

Blåt vælded lys frem bag skyers skred, 131

Her kommer, Jesus, dine små, 123

Fra himlen kom en engel klar, 96

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus

Jesus sagde: ”Derfor, se, jeg sender profeter og vise og skriftekloge til jer; nogle af dem vil I slå ihjel og korsfæste, andre vil I piske i jeres synagoger og forfølge fra by til by. For over jer må alt det retfærdige blod komme, der er udgydt på jorden, lige fra den retfærdige Abels blod til blodet af Zakarias, Barakias’ søn, som I dræbte mellem templet og alteret. Sandelig siger jeg jer: Det skal alt sammen komme over denne slægt.

Jerusalem, Jerusalem! du, som slår profeterne ihjel og stener dem, der er sendt til dig. Hvor ofte ville jeg ikke samle dine børn, som en høne samler sine kyllinger under vingerne, men I ville ikke. Se, jeres hus bliver overladt til jer selv, øde og tomt. For jeg siger jer: Fra nu af skal I ikke se mig, før I siger: Velsignet være han, som kommer, i Herrens navn!”

Prædiken

Jeg læste en gang om en hændelse i en bybus i Århus, som jeg har svært ved at ryste af mig, når jeg kommer i tanke

om den. For hændelsen stiller mig i et valg, mellem tryghed og tro.

I august i 2008 blev en somalisk kvinde overfaldet i en bus i Århus af to unge mænd fra den nynazistiske bevægelse White Pride, mens de råbte »Hun skal have det tørklæde af. Din fucking muslim – rejs hjem til Afrika!«

Jeg ved ikke, hvem der ellers var med bussen, ud over den kvinde, der beretter om hændelsen. Men jeg forestiller mig, at der sikkert har været en del mennesker med, for det er sjældent, at bybusserne i Århus er tomme.

Jeg har svært ved at ryste hændelsen af mig, fordi jeg atter og atter må overveje, hvad jeg selv ville gøre, hvis jeg stod i den samme situation: at jeg blev vidne til, at to mænd både psykisk og fysisk overfaldt en kvinde, fordi hun havde en anden baggrund end dem.

På den ene side må jeg overveje, hvilke konsekvenser, det ville have for mig selv, hvis jeg greb ind. Hvad ville jeg selv risikere? Ville jeg stå i risiko for at få tæsk? Ville jeg kunne samle andre, så vi kunne gribe ind sammen, og altså

modstå angrebet i fællesskab, så vi hver især blev mindre sårbare?

På den anden side, så må jeg overveje, hvad der går tabt ved ikke at gribe ind. Og det er en hel del. Offeret ville opleve en gruppe anonyme medpassagerer, som hun kunne se sig selv helt løsrevet fra; som om det, der skete for hende, ikke på nogen måde var andres sag. Jeg og medpassagererne ville stille bekræfte hinanden i, at det ikke var vores sag; at vi er uafhængige individer, der svæver frit i et værditomt rum uden ansvar eller indflydelse på andre menneskers skæbne.

Jeg har en følelse af, at jeg må gribe ind i sådan en situation, og det er den følelse, der gør, at jeg ikke kan ryste hændelsen af mig. Det er nemlig en afmægtig følelse; for jeg kan ikke gøre noget ved den, før jeg selv står i situationen... Og der er i øvrigt slet ingen garanti for, at jeg i realiteten ville gribe ind. Måske ville angsten for den smerte, jeg dermed risikerer at udsætte mig selv for, langt overstige mit mod.

Teksterne til i dag handler om lidelserne, der følger med det at stå op for, hvad man tror på. Og selvom de handler om omkostninger, handler de også om håb. Selvom du i din kamp føler dig alene i verden, da er du aldrig forladt af Gud.

Profeten møder lidelser fordi han forkynder Guds vilje. Sankt Stefanus, der var kristendommens første martyr, stenes af en rasende flok, fordi han i en forudgående forsvarstale fremlægger det jødiske folks historie og endelig binder Jesus af Nazareth ind i denne historie. Historien om Gud og det jødiske folk blev for tilhørerne ganske nutidig, og det var uudholdeligt, at deres historie skulle forbindes med den korsfæstede oprører, Jesus.

Hvem er det, der stener Stefanus? Jo, det er blandt andet Saulus, der få kapitler senere bliver omvendt ved Damaskus og derfra hedder Paulus, og som bliver den, der bringer kristendommen ud af de snævre jødiske rammer, så den lille jødiske sekt, som kristendommen var i begyndelsen, også får global betydning.

Før Stefanus dør åbner himlen sig for ham, og han ser Jesus stå ved sin Faders side. Og han beder for sine fjender: ”Herre, tilregn dem ikke denne synd!”

For mig er disse ord fortællingens største ord. De lægger i forlængelse af Jesu korsord, da han henvender sig til Gud og siger om sine bødler: Fader, tilgiv dem, for de ved ikke, hvad de gør! Tilgivelsen er et brud på det gamle hævnmotiv, der går tilbage til Kain og Abel, og som koncentrerer sig i ordene: øje for øje og tand for tand. Men Stefanus’ sidste ord taler også ind i en anden reference, nemlig drabet på Zakarias, der omtales i evangelieteksten. Om dette drab berettes i Anden Krønikebog kapitel 24 vers 20-22. Zakarias blev stenet ligesom Stefanus, og ligesom Stefanus var Zakarias ”iklædt Guds ånd”, da han talte. Zakarias sagde: »Dette siger Gud: Hvorfor overtræder I Herrens befalinger, så I ikke har lykken med jer? Fordi I har svigtet Herren, har han også svigtet jer.« Og så står der videre i Anden Krønikebog: Men de dannede en sammensværgelse mod ham, og på kongens befaling stenede de ham i forgården til Herrens tempel. ... I det

Zakarias døde, råbte han: »Måtte Herren se det og kræve dig til regnskab!«

Her er det hævn, og den retfærdighed, den er udtryk for, som bliver idealet. Gud skal da genoprette den, der er uskyldigt henrettet – ved at hævne sig på bødlerne. Det nye, som Gud bringer ind i verden, og som begynder med julen, er tilgivelsen – som et modsvar til vold og hævn.

Hvad er det for et valg, vi træffer, når vi ikke griber ind over for uretfærdighederne? Jeg tror, vores samvittighed fortæller os, at vi bliver *medskyldige*, når vi lader to nynazister overfalde en fremmed kvinde, hvis vi ikke forsøger at forsvare hende.

Men Gud siger: Jeg er med jer, når I står op for troen. ”Lad dig ikke skræmme af dem, for så skræmmer jeg dig for deres øjne!” siger Gud i den gammeltestamentlige læsning: ”Jeg gør dig i dag til en befæstet by, en søjle af jern, en mur af bronze, ... De skal angribe dig, men ikke overvinde dig, for jeg er med dig og redder dig, siger Herren.”

Det er måske en ringe trøst, når vi selv ligger forblødt på gulvet i bussen. Hvorfor greb Gud ikke ind? Det er kun et legitimt spørgsmål, hvis vi selv har grebet ind. For den somaliske kvinde kunne stille sig selv det samme spørgsmål: hvorfor greb Gud ikke ind, da jeg blev overfaldet i en bus fyldt med passive medpassagerer. Da siger Gud: jeg griber ind, fordi du griber ind. Min indgriben er Guds svar: Lad dig ikke skræmme af dem.

Afstanden mellem troen og livet tilintetgøres for Stefanus. Der er ikke en tid til at tro og en tid til at gøre andre ting. Troen må manifestere sig i en fortløbende undren over, hvad alt dette skal betyde: at Jesus fødes julenat – at en frelser, der skal være til glæde for hele jorden, har været hos os de sidste 2000 år. At han dør, ensom og ydmyget, på korset og at han genopstår den tredje dag! – for at vi kan opstå *med* ham. Det er en fortælling, der må gribe afgørende ind i vore liv.

”Forlad os hvor skyld som også vi forlader vore skyldnere”, beder vi i Fadervor. Og disse ord griber direkte og konkret

ind i vore liv og binder os og forsoner os med vore medmennesker. Vi beder om tilgivelse for det, vi har gjort, som er ondt, og vi sætter samtidig vore skyldnere, dem der har gjort os ondt, fri. Det er utroligt!

Med troen er vi blevet givet magt til at *vælge* – mellem at stene *eller* at forsones os.

Måske ligger overvindelsen af døden netop heri: At vi, når vi står over for et valg, der kan få store omkostninger for os, at vi da må føle, at vi er blevet givet noget, der er vigtigere end for enhver pris at komme ud af situationen med bravur; noget der er vigtigere, end at *få* mere end vi giver eller i sidste instans, at undgå livets afslutning. Det noget vi er blevet givet må være det, der afgør vores valg mellem stening eller forsoning, både i det store og i det små.

Det noget er et barn der blev født og lagt i en krybbe og som i al dets sårbarhed skal minde os om, at der med troen er noget helt andet på færde end beregning af omkostninger og magelig fred og anonymitet.

Med troen kastes vi ud i uroligheder, ikke for egen vinding, men fordi det barn, der er født til glæde for hele jorden, uløseligt har bundet os sammen med vores næste, nær og fjern. Amen.

Lovprisning

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden, som det var i begyndelsen, således også nu og altid og i al evighed. Amen.

Kirkebøn

Kære himmelske far, vor Herre og vor Gud. Tak at du lod dig føde her på jorden, midt i blandt simple og almindelige mennesker, der ikke havde nogen særlig forudsætning for at forstå dine underværker; men som så mange andre mennesker alligevel formåede at tage vare på et lille barn, at drage omsorg for et lille nyt menneske, der ikke selv formåede at overleve uden familiens hjælp.

Herre, vor Gud, himmelske Far! Lad din julefred og juleglæde sænke sig over hvert menneske på jorden. Lad de ensomme mærke din nærhed, lad de fattige og undertrykte få en smag af dit rige, mæt de sultne, giv husly til de hjemløse og vær hos de fangne.

Herre, vi beder dig for alle, der har fået magt og ansvar og viden betrukket. Giv dem trosskab og visdom, så de forvalter mulighederne til gavn for de svage og til at tjene andre mennesker.